

schrijvers, maar nooit de Schrift zelve geïnspireerd is te noemen ²⁸); dat de inspiratie der schrijvers onderling weer sterk in graad verschilt ²⁹); en dat derhalve de verklaring, door de apostelen van het schriftwoord des Ouden Verbonds gegeven, hem vaak onjuist is ³⁰); dat hun voorstelling van de Christelijke waarheid niet *per se* normatief voor ons is te achten ³¹); en dat, waar ik vooral nadruk op leg, zelfs het beeld ons van den Christus gegeven, op zichzelf geen waarborg van getrouwheid bezit ³²). Rothe geeft dan ook het scheppingsverhaal en het verhaal van den val geheel prijs ³³); ziet in de geschiedboeken niets dan oorkonden, die van fouten wemelen ³⁴); en houdt uit zijn Bijbel, indien men de slotsom opmaakt, weinig anders over, dan dat, zij het ook op gebrekkige wijze, het resultaat der voorafgaande geestelijke openbaring in die boeken tot ons is gekomen, en, onder de critiek des geloofs, door ons daaruit kan worden opgemaakt ³⁵). Voor de Kerk onzer dagen staat daarom, zoo zeggen de ethischen, naast en boven het geschreven Woord de levende Godsopenbaring, die nog evenals in vroeger dagen voortwerkt, zoodat, om met Dörner te spreken, „die Heilige Schrift dem glauben in dem was ihn constituirt und wovon ihn göttliche gewissheit beiwohnt, nicht widersprechen darf“ ³⁶).

Mijn critiek op deze ethische voorstelling, M. H. ! geef ik u ter bekorting in deze drie opmerkingen:

Grondfout in deze voorstelling is mij de bewering, dat „de waarheid steeds een ethisch karakter draagt”; wat zeer zeker geldt van haar centralen oorsprong in God, en evenzeer van haar uitwerking op onze personen; maar volstrekt niet doorgaat noch van haar historische openbaarwording, noch van haar organen. O, zeer zeker, wie eerst uit de waarheid wegschrapt al wat niet ethisch is, vervolgens „waarheid” omzet in een „zien van het Koninkrijk Gods”, en alsdan het woord citeert: „Wie niet wedergeboren is, kan het Koninkrijk Gods niet zien”, zulk een kan zeer licht zoo onjuiste stelling maintainereen. Maar overmits „waarheid” niet den wil, maar het bewustzijn tot sensorium heeft, komen we ten ernstigste tegen deze verminking van de waarheid en deze uitwisseling van de grenslijnen tusschen zoo specifiek onderscheiden begrippen op. Het thelematische en noëtische leven vormen wel terdege twee afzonderlijke sferen, wier dooreenmenging geheel onze voorstelling troebel maakt en al ons denken verwart ³⁷).

Fout is dus ook hun daaruit afgeleide voorstelling, alsof de „inspiratie” aan „wedergeboorte” gebonden ware. Ook dit is het ethiseeren van een andersoortig begrip, waardoor men hetgeen schoon geordend en onderscheiden is, weer chaötisch versmelt. Wat uit en op de rege-